

H. Tính chất âm dương trong ngôn ngữ giao tiếp xã hội Việt Nam

1. Kết cấu âm dương trong ngôn ngữ giao tiếp.

Hình thức giao tiếp gồm có cả cử chỉ và ngôn ngữ, ở đây ta chỉ bàn về ngôn ngữ giao tiếp. Cũng giống như ngôn ngữ văn học, ngôn ngữ giao tiếp có hai vế âm dương, về nội dung cũng theo tỷ lệ âm dương của số thanh. Các vế âm dương trong giao tiếp phân ra như sau (Bảng 4-3).

Bảng 4-3

Dương (khách)	Âm (chủ)
- Chào	- Đáp lễ
- Hỏi	- Trả lời

2. Tỷ lệ âm dương và hiệu quả giao tiếp

Khi xét về mặt hình thức, chúng ta thấy bất kỳ một trong hai vế, tỷ lệ âm dương không hài hoà thì hiệu quả giao tiếp là xấu, có thể dẫn ra một số ví dụ sau (Bảng 5-5):

Bảng 4-5

Dương	âm	Hiệu quả tiếp xúc
Khách có chào	Chủ có đáp lễ	Lịch thiệp, vui vẻ
Khách có chào	Chủ không đáp lễ	Khách bực mình
Khách không chào	Có hỏi	Chủ bực mình
Khách có chào	Không hỏi	Chủ chờ đợi
Khách có chào	Có hỏi	Chủ vui vẻ

Khách chào rất trịnh trọng, khúm núm	Nhưng chỉ yêu cầu rất nhỏ bé	Chủ nghi ngờ tâm địa của khách không thật
Khách chào vẻ xác xược, hỗn láo	Nhưng lại yêu cầu thật nhiều	Chủ không vui, không đáp ứng đủ
Khách vui vẻ hoà nhã	Nên yêu cầu vừa phải	Chủ thoải mái vui lòng